

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Capvt II. Angliam Personius deserit. Augi in Nortmannia Seminarium statuit. Libros edit Catholicæ fidei; & animorum conuersioni maximè vtilis. Incumbit sed frustra retrahendæ ab hæresi Scotiæ. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

Angliam Personius deserit. Augi in Nortman-
 nia Seminarium statuit. Libros edit Catholica
 fidei; & animorum conuersioni maximè utiles.
 Incumbit sed frustra retrahenda ab heresi Sco-
 tia. Factionis origo contra Societatem mota.

CAPVT II.

MVLTI, & grauibus de causis obstringi se sensit Personius ad
 aliquem sua ex Anglia in Galliam secessum; fore in primis
 alioqui vt tandem interciperetur ab aduersariis toto regno in
 eius indaginem latè grassantibus, & infestantibus vrbes, villas-
 que suburbanas, & Catholicorum nobilium rusticationes importunitate
 intolerabili; adde, & Sacerdotum quantumvis securas latebras, quibus
 sæpiùs nocte intempesta exploratores ingruebant, nec indicatis, nec qua-
 sitis: Sed in Personij vnus indaginem immissi iamque horum nonnulli
 querelas, & moerorem ex interpellatæ securitatis conceptum molestus fe-
 rebant ægerrimè, nec dissimulare silendo poterant; eam ob rem visum huic
 priùs occurri debere quam se amarius proderet. Ad hæc Personius ipse
 met prudenter cogitans, tot exploratorum tam longas manus, & lynceos
 oculos vitari à se nisi miraculo toties non posse, seque ab iis aut casu, aut
 desertoris alicuius prodicione breui capiendum, vita hinc; inde sudoribus
 æqua lance libratis conclusit diuinitus; fore sibi gloriosius vitam & san-
 guinem pro Christo fundere; sed fructuosius Ecclesiæ Dei, & eius utilita-
 tibus insudare,

Gerebat enim Personius ingentes spiritus, & magnas cogitationes, sem-
 per in bona ingentia, vniuersalia, & duratura mittebat. Prudentia item
 ram scilicet pollebat, & acuta, vt quæ cogitaret, egregiè semper viæque
 optima in felicem exitum duceret. Postremo grandi erat, fortisque animo,
 parque difficultatibus frangendis, quæ magnis semper agitandis, maximæ
 intercurrunt: quæ tria vix est vt emineant in vno, sed eminuisse in Perso-
 nio aiunt omnes qui procul inuidia de illo scribunt. Insidebat viro, inter
 alia etiam præsentia magnæ molis, reuocandæ nimirum ad veritatem
 Catholicam vnitatemque Scotiæ; summo quidem, & Regni eius bono, &
 Angliæ, quam acutissimè coniectabat in partem eius boni, vt post clarum
 fieri venturam; versabat præterea conatus stabiliendæ in Anglia susceptæ
 missionis, scribendique fusius suam mentem ad Præpositum Generalem,

E c 4

aliósq; si opus foret etiam maiores, quod Scotis conuertendis vt necessarium, ita in Anglia, nisi difficilè præstari non poterat. Litteris nunquam non periclitantibus ne in manus venirent Consilij publici ad omnes extra Regnum mittendas suspicacissimi. Accedebant his item rationibus intentæ ad Seminaria fundanda curæ, & in præsens vnum rudibus maiorum litterarum pueris, qui nec erant Romani, nec Remensis Collegij capaces, cumque mitigandæ aduersus Catholicos Regina Principum nemini tantum fore precum & virium crederet, præterquam Regi Christianissimo Henrico III. meditabatur iter Parisios vt per eum id saltem obtineret ne Recusantes, Protestantium obire templa, octoginta in mensem aureis multarentur. Has miseras coram spectans & gemens Personius & immanem eorum expilationem, scribebat ad Alanum venisse tempus quo post filiorum sustentationem, viderentur sibi ditiores, religione conscientia teneri horum inopia opem ferre. Volebatque ad hos pedes Christianissimi Regis Catholicorum luctus deponere, vt impetraret iis litteras ab Regina, quibus se tam cruda vexatione eximerent. Accessit denique arrogantia Prædicantium ministrorum suis in Catholicam fidem iniuriolis libris infanientium qui cum æquere nulla deprimerentur, & animo caderent, quam eorum refutatione nihil ita Catholicos roboraret, vt piorum editio librorum opportuna; optabat alicubi vicinum Belgio, seu Gallia locum vbi esset ad manum Typographia eiusque opifices Anglicè periti atque ad hoc præsertim vt noui testamenti Anglicam versionem in publicum mitterent, Alani Doctoris, & Theologorum Seminarij Remensis exquisitum, fidele, & accuratum opus. Horum quæ Personium mouere vt in Galliam transferret sigillatim euentus spectabimus, & si qua Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ malis potuisset humanitus ferri medicina, esset profecto Personius magnis in Ecclesiam meritis memorandus. Sed confecit quidem alia persefe, quorum eius cum laude vigent etiamnum, & leguntur prouentus; aliorum tamen si tunc erant fortuito, post vero effectui data sunt, suscipiendorum animus defuit nec prudens industria perficiendorum.

Haud diu post deprehensam in palatio Stonari Typographiam, captumque Harzeum, & duos cum Typographis quatuor, nobiles; secessit Personius Michelgrouen, quasi lucum dicamus S. Michaëlis, in Prouincia Suffrenxi, & Arondelli comitatu ad mare situm, illic apud à Domino Scelleys nobilitatis primariæ Catholicos, monetur nauim in prociectu stare ad transuehendos, in continentem aliquot Sacerdotes, nautarum securus adest priusquam illucesceret; sed iniquo repente tunc mari, & aurora iam tacitum, & tutum reditum negante, in tuguriolo deserto latuit; ponenteque post biduum vento, Rothomagum vertit, vbi expectabatur à Gilberto. Sacerdotes è Societate quatuor in Anglia reliquit, duos in carcere, cum Campiano pariter damnatos, Bostgrauum, qui tamen in exilium pulsus est, & Thomam Cottamum, cuius nobis recurret narrandus exitus; & duos à carcere liberos Gasparem Hayuoldum, & Guillelmum Holtium, præter quos viz alium passus est, esse sui discessus conscium; quamobrem

ex Gallia cum daret ad Catholicos literas, notabat Vvestmorlandiæ, Combarlandiæ, Northumbriæ datas, locis ad septentrionem Londino maximè distitis, vt liberum sibi pararet in Angliam regressum, futurum alicui vt iis omnes ad portus interciperetur insidiis, quas nunquam esset euasurus.

Confectis ex parte negotiis cum Rothomagum rediisset, superuenit Treshamus Decembri exeunte, Elizabethæ olim cubicularius nobilis, bonis tunc, aula, & patria pro Christo pulsus, nuntiauitque de incomparabili gloria, & incremento fidei ac feruoris, quod conciliarat Catholicis moriens Campianus; esseque certam omnium persuasionem nunquam multis superstitem annis potuisse tantum rei Catholicæ Apostolico ministerio conferre, quantum supplicio & morte paucarum horarum attulerat; his Personius piè illacrymans, tam incitato desiderio exarsit beatum socium ad Tibornum sequendi miscendique cum eo sanguinem vt absque mora, in Angliam remeiri traiectum voluerit; cessit tamen rationi feruor, Hayuodij literis accepit, Personium, & Doctorem Alanum fuisse iuridicè solenni sententia, rebellionis condemnatos: censere proinde Catholicos nefas illi esse salua charitate, forsitan & conscientia, illic apparere, futurum siquidem compelleretur, aut inuisus, ignotus ac velut sepultus & nemini utilis abscondi; aut quibuscumque prodesse familiis tentasset, iis exitij, & mortis causa esse. Eadem enim aduersus rebelles damnari sententia & pœna, qui cum hospitio collegissent, iuissent in aliquo, eiúsve conscij latebrarum, eas Ministris consilij publici non denuntiassent. Charitatem vicit vna, sed altera charitas, cuius gratia occasionibus acquieuit, si omitterentur nunquam postea redituris. Euentu exiuit meliori pars maior operum, quorum causa in Galliam venerat; nam & pueris Anglis Seminarium statuit, Ducis Guisij religiosa liberalitate; & eius qui nostris in Gallia præerat Claudij Matthæi, pio & beneuolo studio. Augum Dux obtulit vbi fundaretur, urbem Nortmanniæ supra Dieppam Angliæ australem, breuèque in eam traiectu percommodam, & quadringentos annuatim alendis pueris auteos; quibus paulo post accessit quod viginti alendis sufficeret. Matthæus scholas, Magistros, & ædes attribuit, quæ migrantibus in nouum Collegium Patribus, vacabant; typographicum torculum cum toto eius instrumento, & artificibus Personius Rothomagi statuit, ad omne genus librorum edendum qui possent Angliæ prodesse suggerente ad hoc sumptus necessarios Gilberto, cuius largam liberalitatem auxit deinde mercator Hictonius, qui rem suam omnem tam utili sanctoque operi, demptis tamen lucris, attribuit. Cui se postmodum adiunxit Stephanus Brinleus, ille inuicti animi nobilis, quem eadem ex causa vidimus Londinum trahi quod Rationibus decem Campiani edendis præfuisset; exul nunc, & pœna capitis reditu exclusus, liberalem suam Personio addixit operam, ad emendanda saltem quæ prælo subderentur prima librorum archetypa; & iis in Angliam transmittendis securam industriam, cum tantum scientia non valeret, vt posset ipsemet scribendo in religionis obsequium aliquid edere.

Hoc loci apparatus (aliorumque post) edendis Anglicè libris idoneo, credi vix possit. Protestantium vecors tumor quantum remiserit, cum paratum in se promptumque cernerent doctrinæ Catholicæ armamentarium, nec fore sibi deinceps impunè si sua ut soliti aduersus Catholicos mendacia sannas, contumelias, execrationes, & calumnias in vulgus spargerent, nostris in Anglia defensione omni prohibitis, & quavis etiam furtiua pro Papistis editione scripti cuiuscumque, patibuli pœna interdictis. Antehac ut scribit Alanus, consueuerant Patres, & ex Sacerdotibus alij, festinatis, & elegantibus libellis, summèque vtilibus penetrare se in aulam, ipsasque in Reginæ aures & oculos, cuius æquitatem aduersus hostes implorabant, apertumque in eos, & liberum congregiendi campum; legebat subinde aliquem, & laudabat, (ut cum ea loquar) styli, veneres, & pulchritudinem, indignantibus vehementer consiliariis & metuentibus, ne Catholicis quod petebant tandem innueret, aut fieret in eos mitior] ita Doctor Alanus, & futurum deinceps, ut posset Anglia ubique gentium, librorum vocibus audiri, & causam agere suam; barbariem queri maximè in cruciatibus, carcere accusatione, damnatione iniqua Sacerdotum, & quæ tanto studio etiam Reginæ, sua tribunalia occultabant, palam orbi pandenda vniuerso, & per Typographos exponenda nunc omnium oculis, & ne ipsi quidem Reginæ in posterum vel neganda vel dissimulanda. Et vero illa inhorruit famæ dedecore quam sibi latè immerenti fraus & culpa suorum asperferat; putaturque hinc factum, ut Sacerdotum quinquaginta carcerem aliis quos tenebat; aliis mortem ad quam erant damnati, exilio mutaret. Porro inter editos Rothomagi codices, Personio antiquius nihil fuit, vulgatione festinata noui Testamenti, eleganter Anglicè redditi, & elucidati argumentis, & adiunctis mero è textu, & sincero promptis, quem sexcentis locis Protestantes vernaculis conuersionibus violant; cogebantque Deum Caluini vocibus mentiri; ad hoc Rothomago cum Gilberto Remos venit Personius, mille aureos Alano ferens in subsidium operis inchoati, munus pauperum Anglorum grande, sed generosæ tam pios in sumptus liberalitatis. Inde Rothomagi tres suas edidit lucubrationes, quarum vna ut pridem narratum est, Ciarexi & Hanmeri conuincebat aperta mendacia. Catholicis altera subdebat animos ad bonorum rapinam, & vexationes à Protestantibus perseueranter & fortiter pro Recusantibus eorum cœtibus perferendas; Tertiam inscripsit Directorium Christianum, cui suum alibi locum seruo, nunc tantum obiter commune de illa iudicium refero, si nihil præter illam Personius, religioni Anglorum pietatque contulisset, dignum fore, hoc solo singulari apud eos meriti gratia, tam multos id opus & reduxit in viam errantes, & pergit reducere, pari quo mentes legentium veritatis splendore illuminat, & virtutis ardore incendit.

Nunc de spebus quæ illum frustratæ sunt, etsi apud Deum minimè vacuæ; apud homines semper magno prudentiæ nomine laudatæ, quæ duo tantum eius fuisse partium videntur. Sperabat ab Rege Christianissimo
intercessum

intercessum iri grauissimis, & intolerandis oneribus, quibus Catholicos Regina in dies premebat atrocius, idque ab summo Pontifice Greg. XIII. petendum sategerat. Respondit Christianissimus dolere se plurimum, quod certis de causis id sibi non esset integrum, cui responso non ausus instare Pontificis Nuncius incepto abstinit. Contra Rex Scotiae Iacobus adolescens, etsi aura Caluini afflatus, suum tamen Personio fauorem obligarat, ad conciliandam cum fide Catholica Scotiam; hanc vero tam lætam expectationem quis interuerterit, & longè ab simili euentu clauerit, paucis pono, Elizabetham vitæ annos septem, & quadraginta prætergressam, ipse vlla vix erat futuram filiorum matrem quanquam forte, quod semper suspensum tenuit, alicui Principum nuberet. Hinc cernens Personius Iacobum, tribus illis potiturum Regnis, & cum Imperio fore quoque in eius arbitrio ream aut puram religionis veræ sortem, notauit iuuenem laudatissimæ indolis, Calvinismo aspersum potius quam imbutum; & ab Calvinistis offensa recens tam immani, læsum quàm fuerat parentis cædes atrox, regni euersio, perduelles in caput suum insidiæ, quodque præmitti omnibus debuit, Reginae parentis Mariæ (quam captam tenebat Elizabeth) nutus omnes tam exquisitè obseruantem, vt commissurum se negaret quod posset illi displicere quanquam decem regnorum id foret pretio emendum: æquè autem Maria nihil ardebat quam vt Religioni Catholicae Scotiam; deinde filium redderet. Cum vero tunc publica regeret ministrorum arbitrium & libido, qui Gubernatorum nomine, Dominos agebant, non poterat aptior tempori rerum articulus incidere, nece Comitæ Mortoni turbulentiissimi Calvinistæ quem inter Iacobi senioris censebant patricidas cuique Dux Lenoxiensis in administranda regni summa suffectus fuerat, etsi consiliis omninè ab eo diuersis ageretur. Erátque hæc præsens Regni conditio, & status qui fiduciam fundabat Personij conuersionem Scotiae anhelantis, vt huius tentandæ lentiores moras, Regni necessitas non ferret, quod seditioso Puritanorum furore agitatum in partes semper ambiguas vacillaret, demum vt nullus eius consilij futurus esset euentus felicior; magnum saltem fore, prorsusque maximum, dire vexatis in Anglia, securum parasse in Scotia receptum, cuius patriæ leges in Religionem, haudquaquam externis oberant, quales tunc Angli, Scotis censebantur. Horum Personio, aliorumque amplam notitiam, à Catholicis haustam fide dignissimis Vvaytes confirmarat; ille cordati magnique animi Sacerdos, & rei Catholicae imprimis addictus quem in Northumbriam miserat, inspecturum certius è vicino statum omnem Scotiae præsentem; reuersum inde anno 1581. sub initium æstatis cultuque indutum perhonorifico, & famulo Comite, legauit ad Iacobum Regem (nunquam Personio ad necessarios Religioni sumptus Catholicorum pietas defuit.) Ibat Vvaytesius prolixè omnibus munitus quæcumque poterant, rationibus diuinis, & temporariis, adolescentem Principem mouere, ad flectendum parumper à Caluino in Catholicos animum, & fauorem, dandumque his in Anglia vexatis, tutum in Scotia, & placidum Asylum; admittendos.

que iusto numero Sacerdotes, qui laborum, & vitæ prodigi, prudenter tamen, & strepitu procul, restituerent eius Regnum Catholico Ritui; atque ipsum imprimis, quo posset Reginae parenti mœtorem carceris consolabilis, & efficacius lenire; & verò ad hoc Personium sollicitauerat non semel, missis quoque ad illum arcanis symbolis quibus illi Rex fidem nulla in re suspectam esset habiturus.

His instructus mandatis Vvaytesius iter confectum integravit Deoque perplexis in nodis auspice, ac iuuante, eò feliciter susceptum negotium perduxit, vt Regina totius administrator Albinus Dux Lenoxiensis, Hantilius, & Clingtonus Comites; Barones Setonus, Oglebyus, Grayus, Farnhustus, aliique procerum complures, ferè Calvinistæ, aut simulatores Calvinismi securum Personio in regno Scotiae Catholicis Anglis, secessum promiserint nostrisque præterea Sacerdotibus, sed hac lege vt ferrent à Regina Maria tesseram, qua fidenter iis & tuto credi posset. Inde Vvaytesius à Setono eiusque filio Priore Edinburghum in aulam perducitur, Regique Iacobo sistitur qui multa ipsi arcana credidit cum solo communicanda Personio. Quibus Personius medio Septembri per Vvaytesij literas, Rothomagi quo se transtulerat acceptis, Aquaiuinam Præpositum de fausto admodum progressu negotij recreans, ab eo præ omnibus enixè petiit foueri paternum Gregorij XIII. erga Scotos amorem; inde Patres Edmundum Hayum, Guillelmum Crittonum, (& si Rex esset linguam docendus Italicam;) Achillem Gaillardum; ipsūque, nisi petitio præfidentior videretur, Robertum etiam Bellarminum, adiecit his quoque Dux Guisus Reginae mandata quibus aliquos ex nostris optabat. Personio itaque attributus primum est Crittonus, probèque omnes gerendi negotij cardines edoctus, in Scotiam missus est. xvi. superioris anno octogesimo altero, sub initium verni ieiunij, additūque Rodolphus Emersonus olim Campiano in Anglia, tunc illi socius. Inde Religionis in Scotia euersæ causam præcipuam aduertens fuisse librorum inopiam quibus hæreticorum calumnias ab se defenderet, & semi mortuæ ignem charitatis in Christiano populo excitaret, malo vtrique consulturus Personius libris eiusmodi partim edendis adiecit operam; partim magna copia colligendis, quibus per duos (esto mercatores) sed eruditos iuuenes, mirè solertes, & sagaces, Scotiam vnà & Angliam impleret. His dum incumbit Rothomagi, Crittonum recepit è Scotia bimestri post quàm eo transisset, eique felicem qui tunc affulgebat pro Catholica re commoditatis articulum exponens, Regemque in illam, & Proceres optimè animatos; de cætero monuit quod extra dubium videbatur, non esse negotium lentè festinandum, nec per interiectas ducendum moras, totūque simul impellendum, tota simul Regis, Ducis, Comitum, & Baronum voluntate, auctoritate, potentia promouendum, quam eius vrgendi strenuitatem acrem, & celerem, multis quidem fore aduersaturis obnoxiam, domi Puritanis in Scotia; foris in Anglia Reginae, quæ regno, qua hæresi suæ metuenti. Egere itaque molis opus tam vastæ magnis præfidijs, ad eius euentus ab domesticis & externis in tutum subducendos,

cehdos, & ante omnia velut caput & cardinem omni contentione fatagendum, vt Maria rediret in gratiam cum Elizabetha, & annorum tandem post quatuordecim indignum carcerem, regno suo restitueretur, (qua vero manu, modóque fieri valeret designabat) sed priuata nulla rei tantæ sufficiebat auctoritas; quamobrem Parisiis super ea Castellus Pontificis Nuncius, Legati Regis Catholici Tassius, & Mariæ Reginæ Archiepiscopus Glascentis, Dux Guysius, Alanus, & qui nostros in Gallia regebat Mathæus, cum Personio, & Crittono. Hos inter quicquid visum est statui, placuit omnibus ad Póntificem deferri, & lectus qui Romam proficisceretur Crittonus, ad Regem Catholicum Personius.

Erant tunc Parisiis Angli duo, quorum nomen famosum legi malo in Camdeni Elizabetha, & aliis, quam apud me. Hi magnis vulgo suspitionibus dicebantur Mariam perfidè fallere, quanquam alia omnia præferrent, vnámque illius spirare fortunam, & obsequium videri vellent. Probat alterum Camdenus, quibus sit lubitum credere; firmiter alterum habebatur, communia vtrimque per literas versare consilia cum Nauo & Curlio duobus Mariæ seceutorum tabellionibus (seu quod dicitabant nundinatoribus) qui aliorum arcana & fidem propriam Vvarsingano vendebant, illarum mercium emacissimo. Hac suspitione cum laborarent duo illi quos dixi nobiles, reiecti sunt ab legato Archiepiscopo, & Duce Guysio, nec in vllam admissi consiliorum partem; qua illi repulsa contra quam ambirent, votis suis indecore expulsi, fremere scilicet apud se, tacitque seipfos exedere, donec haud multo post ad diem Iunij octauum & decimum, profecto Romam Crittono, Vliffyonem Personio, exasperare acrius inuidia contemptum, discerpi animo, furorem in rabiem vertere, suisque in Angliam literis proritare nobilium animos aduersus Iesuitas, superbo ambitu mundi primaria capita, legatorum vice ac munere adeuntes, preceationis, & cellulæ relicto secessu aulam prensantes & aulica, non absque nobilium despicientia, & probro quibus hæc officia competebant: his illi vt solent turbulenta & malitiosa ingenia, priuatum suum, & impotentem ambitum, nobilium fecere communem suisque commodis, & arrogantia prætexuere rationes nobiliū. Sic tum credulitate præcipiti, quæ ferè minus oculatorum est, tum conceptæ indignationis vbi eam, cernebat ministrorum vafrities accésam assidua ventilatione, repente exitit iuuifum prodigium, factio laïcorum, quæ se nobilitatis conseruatricem ferebat, & vindicem, omnisque prærogatiui nobilibus debiti, & hoc nempe in illos in quibus aduersarium habebant neminem; Alanum scilicet, cuius consiliis profectioem Crittoni, & Personij assignabant; Seminarium Remense, ac Romanum; totumque indifectinatim Ecclesiasticum Ordinem & religiosum prælusere hac arte duo illi quos indicauimus, consequentium annorum calamitatibus, improbando clam, interdum apertè & interuertendo quæcumque optime Alanus, & Personius statuissent. De illorum gestis in detrimentum rei Catholicæ, Societatis iniuriam, ruinam turmæ nobilium infelicissimæ, dolo malo inductæ ad ineundam coniurationem; damnationem denique

Reginæ Mariæ, quæ sero illos cauit, iisque se incauté credidit immensa fore rerum series pertexenda; plura tamen lego in apographis quæ multa penes me sunt manuscripta & editis copiosiora, sed explicatu non cuius facilia, ob alterius è duobus præstigiis, vultusque varios in quos ille ut Prothens ita induebat ut cum esset in omnibus multiplex, iis qui hominem intimè non norant, simplex posset ubique, & candidus iudicari.

Hæc ad Personium, & Crittonum merces itineris rediit, iussu Apostolici Nuncij ad summum Pontificem, & Philippum secundum suscepti, pro restituenda inter Scotos. Religione Catholica; merces quidem acerba, sed minimè irrita, impetratum tulere, quod iussi fuerant petere; Crittonus aureorum millia quatuor à Pontifice assignata; reipsa Personius duodecim millia à Rege Catholico. Sequenti post anno, illa quatuor millia in stipendium annuum custodiæ Regiæ transiere sub cura Ducis Lenoxensis, à quo, & Comitum, ac Baronum, & nobilitatis primæ flore, qui mente fidem retinebant, pendeat illius in Scotia aperta professio; verum enimvero die quodam Personio de hac in Scotia instauratione diuinorum cum Rege Catholico agente, superuenit anhelans, Nuncius, narrat in Scotia rem Catholicam pessum ire, mutata in contrarium omnia, Prædicantium seditio-nibus Caluini sequacium id agi; Elizabetham acquieuisse illorum precibus, sed suis ipsius, & regni rationibus, fideique Catholice, odio haud paulò ardentius; misisse clam ad eos argentum militi faciendo, & quicquid Scotorum haberet in Anglia; qui cæsi Mortoni fouerent partes, erantque illius æmulo Albiniaensi maximè infensi; ex his structam phalangem, venantium specie, Regem palante nudum comitatu, & custodibus venantem, circumstetisse improvisos; medium accepisse, & asseruisse illum Calvinistarum arbitrio, Regni gubernaculis casto Albinio, & in Galliam pulso, vbi vix appulsus, aut pestilentia decessit, aut quod aliis creditum veneno. Euanuere his moribus de tanti momenti negotio Personij summæ spes, quarum residuum cum nihil præterea restaret, ab iis abstulit; haud quidem abiecta regni eius eura, quoad sinceret regionum conditio, vbi tunc & deinceps nostra Societas suorum sudoribus, sanguinem non parè miscuit, rogatu potissimum Mariæ adhuc superstitis, Personius vero Seminario Remensi nummos à Philippo bis mille obtinuit aureos augendo illic Sacerdotum Anglorum numero; & promissionem sacratæ purpuræ Alano petendæ, cuius nemo tunc merita in sedem Apostolicam æquabat. Sub hæc Parisios dum redit Biblai Cantabriæ portu periculosè ex morbo decubuit, nec minori periculo ac labore, in Ognatense Collegium portatus, Patrum magis nostrorum charitate quam remediis, iter cum viribus resumpsit anni octogesimi tertij primo vere.

Sacerdotum